

Inhoudsopgave boek 'Goede Zorg'

Ethische en methodische aspecten

Een antroposofische benadering van kinder- en jeugdpsychiatrie en zorg voor mensen met ontwikkelingsproblemen

Voorwoord

1 Inleiding

2 Waardevolle zorgverlening. Ethische uitgangspunten van antroposofische zorg aan mensen met ontwikkelingsproblemen

2.1 Inleiding

2.2 Introductie van de drie grondwaarden

2.2.1 Gelijkwaardigheid

2.2.2 Dienstbaarheid

2.2.3 Tegenwoordigheid van geest

2.3 Ethische context

2.3.1 Deugd

2.3.2 Relatie

2.3.3 Lijden

2.3.4 Persoon

2.4 Gelijkwaardigheid

2.4.1 Het groeiende besef van gelijkwaardigheid

2.4.2 Gelijkwaardigheid in de antroposofische zorgvisie

2.5 Dienstbaarheid

2.6 Tegenwoordigheid van geest

2.7 Consequenties: het praktiseren van de grondwaarden

2.7.1 Praktische uitwerking van de gelijkwaardigheid

2.7.2 Praktische uitwerking van de dienstbaarheid

2.7.3 Praktische uitwerking van de tegenwoordigheid van geest

2.8 Discussie: professionaliteit tussen ideaal en werkelijkheid

2.8.1 Normen of waarden?

2.8.2 Intuïtief of protocollair?

2.8.3 Ondersteunend of sturend?

2.8.4 Verplichtend of vrijblijvend?

2.8.5 Positionering

2.9 Wat heet goede zorg?

2.9.1 Het goede

2.9.2 Goed of verantwoord?

3 Spiritueel-ontwikkelingspsychologische gezichtspunten bij verstoorde ontwikkelingen

3.1 Inleiding: het incarnatie- en exarnatieproces in de biografie

3.2 De kinder- en jeugdjaren

3.2.1 Eerste zevenjaarsperiode: leren leven

3.2.2 Tweede zevenjaarsperiode: leren leren

3.2.3 Derde zevenjaarsperiode: leren werken

- 3.3 De volwassenheid 59
 - 3.3.1 Evenwicht- en prestatiefasen van 21-42 jaar
 - 3.3.2 Involutie- en vergeestelijkingsfasen van 42 – 63 jaar en verder
- 3.4 Het antroposofische concept van gezondheid
 - 3.4.1 Wat is gezondheid?
 - 3.4.2 Driegeleding in het menselijk organisme
- 3.5 Waardoor kan een afwijkende ontwikkeling veroorzaakt worden?
 - 3.5.1 Invloeden vanuit eerdere generaties en vanuit de erfelijkheid
 - 3.5.2 Invloeden vanuit de constitutie
 - 3.5.3 Omgevingsinvloeden
- 3.6 Gevolgen van de ontwikkelingsstoornissen voor de vorming van de persoonlijkheid
- 3.7 Ontwikkelingsstoornissen in relatie tot eenzijdige tendensen en actuele ontwikkelingen in de maatschappij
 - 3.7.1 Eenzijdige tendensen in cultuur en maatschappij
 - 3.7.2 Welke schaduwen werpen deze eenzijdige tendensen op de ontwikkeling van kinderen?
 - 3.7.3 Tijdgeest en eigentijdse kinderen
- 3.8 Zingeving

4 De kernelementen van de zorgpraktijk

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Doelen in de heilpedagogie en de sociaaltherapie
 - 4.2.1 De betekenis van de ontmoeting
 - 4.2.2 Zorg, begeleiding en behandeling in de heilpedagogie en sociaaltherapie
- 4.3 Leven
 - 4.3.1 Kwaliteit
 - 4.3.2 Gezondheid
 - 4.3.3 Sociale oefening
 - 4.3.4 Integratie en gemeenschapsvorming
 - 4.3.5 Individu en gemeenschap in de sociaaltherapie
- 4.4 Leren
- 4.5 Cultuur
 - 4.5.1 De integratie van kunstzinnige elementen
 - 4.5.2 Ritme
 - 4.5.3 Het religieuze element
 - 4.5.4 Omgaan met sterven en dood
 - 4.5.5 Vrije tijd
- 4.6 Werken
 - 4.6.1 De sociaal-economische betekenis van werken
 - 4.6.2 Zinvol werk en waardevolle producten
 - 4.6.3 De muziekinstrumentenbouw: CHOROI
 - 4.6.4 Beroepsvorming
 - 4.6.5 Werk in relatie tot de zorgvraag

5 De beroepsidentiteit van de beroepsbegeleider

- 5.1 Kernopvattingen
 - 5.1.1 De algemeen menselijke drijfveer tot ontwikkeling
 - 5.1.2 Drie grondwaarden voor de zorg
 - 5.1.3 De persoon als belangrijkste instrument
 - 5.1.4 De helende werking van de relatie en het zorg- en behandelproces
 - 5.1.5 Een pedagogische wet als richtlijn voor het opvoeden en behandelen

- 5.2 Houdingsaspecten van het beroep
 - 5.2.1 Liefdevolle acceptatie
 - 5.2.2 Handelen vanuit een innerlijk luisterende en vraaggerichte houding
- 5.3 Scholing
 - 5.3.1 Scholing in dienstbaarheid
 - 5.3.2 Scholing in tegenwoordigheid van geest
- 5.4 Samenwerken
- 5.5 Overeenkomsten en verschillen in de positie van de beroepsbegeleider ten opzichte van ouders/familie

6 Het zorgproces vanuit een methodisch perspectief

- 6.1 Dynamische oordeelsvorming
- 6.2 De zorgvraag
- 6.3 De waarneming
- 6.4 De beeldvorming
- 6.5 Diagnostiek
 - 6.5.1 Cliëntbespreking
 - 6.5.2 Meervoudige diagnostiek
- 6.6 De zorgplanning op de keuze-weg
 - 6.6.1 Zorgdoelen
 - 6.6.2 Middelen
 - 6.6.3 De uitkomsten van de zorgplanning
- 6.7 Het verlenen van zorg, begeleiding en behandeling
 - 6.7.1 Intuïtief handelen gebaseerd op individuele oordeelsvorming
 - 6.7.2 Samenhang en afstemming in de begeleiding en behandeling
- 6.8 Evaluatie

7 De ontwikkeling van de antroposofische zorg- en hulpverlening voor mensen met ontwikkelingsstoornissen

- 7.1 Overzicht van de ontwikkelingen in zorg- en hulpverlening voor mensen met ontwikkelingsstoornissen vanaf ca. 1850
 - 7.1.1 1850-1900: Opkomst van de industrialisatie
 - 7.1.2 1900-1950: Het idealisme van de technisch maakbare samenleving
 - 7.1.3 1950-2000: Ontwikkelingen in de zorg, met name de gehandicaptenzorg en kinder- en jeugdpsychiatrie
- 7.2 Antroposofische zorg- en hulpverlening
 - 7.2.1 Ontstaan van de heilpedagogie en sociaaltherapie
 - 7.2.2 Ontstaan van de heilpedagogie en sociaaltherapie in het Nederlandse taalgebied
 - 7.2.3 De maatschappelijke verankering van de heilpedagogie en sociaaltherapie
 - 7.2.4 Culturele impuls vanuit een ontwikkelingsperspectief
 - 7.2.5 Nieuwe initiatieven, Vlaanderen en Suriname
 - 7.2.6 Eén landelijk netwerk
 - 7.2.7 De samenwerking in het Heilpedagogisch Verbond
 - 7.2.8 Wetenschappelijk onderzoek
 - 7.2.9 Samenwerking met de ouders

- 7.3 Internationale samenwerking en het ECCE
 - 7.3.1 De internationale organisatie en Europa
 - 7.3.2 Wederzijdse aanpassing van alle burgers
 - 7.3.3 Een veelheid aan benaderingen
 - 7.3.4 De noodzaak om geëigende mogelijkheden te scheppen
- 7.4 Mensen met een handicap hebben recht als gelijken behandeld te worden

8 De zorgmethodiek wetenschappelijk verantwoord

- 8.1 Inleiding
- 8.2 De formele aspecten van de zorgmethodiek
 - 8.2.1 Formele aspecten van een methode
 - 8.2.2 Twee exemplarische voorbeelden van de specifieke wijze van kennis verwerving en kennis toepassing
 - 8.2.3 De formele aspecten van de zorgmethodiek
 - 8.2.4 Conclusies over de formele aspecten van de zorgmethodiek
- 8.3 De validiteit van het individuele oordeelsvermogen bij kennis verwerven en kennis toepassen
 - 8.3.1 Subject geëxcludeerde experimenten en protocollen
 - 8.3.2 De wijze van informatieverwerking door experts
 - 8.3.3 Patroonherkenning
 - 8.3.4 Conclusie over de validiteit van het individuele oordeelsvermogen
- 8.4 De validiteit van een non-atomistische, holistische werkelijkheidsvisie
 - 8.4.1 Reductionisme en holisme
 - 8.4.2 De validiteit van de theorie van het reductionisme
 - 8.4.3 Conclusie over de validiteit van een non-atomistische, holistische werkelijkheidsvisie
- 8.5 Het wetenschappelijk kader van de zorgmethodiek
 - 8.5.1 De ervaringswetenschap
 - 8.5.2 Methodische aansluiting
 - 8.5.3 Conclusie
- 8.6 Kwaliteitscontrole van patroonherkenning in diagnostiek en interventiekeuze

Bijlage 1 Verklarende woordenlijst

Bijlage 2 Samenvatting

Bijlage 3 Over de auteurs

Dankzegging

Nawoord

Aantekeningen

Literatuur